

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 107 (5259)
вторник
июнин
3
1947 он

Колхозууд ба совхозууд болбол үбнэ тэжээл ехээр абаха угаа ехэ резервнүүдтэй гэшүэ. Эдэ резервнүүдые хүсэдөөр ашаглаха, үүсхэл оролдол- го ба шадбаряа ехээр гаргаха хэрэгтэй байна.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно
Советдай ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сал 20 мүнүүтэ

ВКП(б)-гэй ОБКОМДО

Үсэгээр, 1947 оной июнини 2-то, ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой бюро
«Республикын колхозуудта үбнэ тэжээл суглуулгада бэлдхэл хангалтаггүйгээр
«Бурят-Монголой Унэн» тогтоол гаргаба. «Адуу малдаа үбнэ тэжээл ехээр
бэлдхэл» хэблэл 1947 оной майн 30-ай түрүү бэшгэ соогоо «Правда» болбол үбнэ тэжээл суг-
луулгада республикын колхозуудай хангалтаггүйгээр бэлдхэл хангалтаггүйгээр тун зүб
гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой бюро энэ тогтоол соогоо мэдэрбэ.

Малажалы хүтөөжэ тон шухала услово болохо тэжээлэй базые али болохоор
тэжээл тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска пленумей ба ВКП(б)-гэй Обкомой
пленумей заабаринуудай байншы, мүн тэжээл бэлдхэлгэн ойртожо бай-
шы наань, республикын олонхи аймагуудта сабшалангай ургаса дэшлүүлэхэ
нэжэ-абугаланууд болон үбнэ тэжээл суглуулгада бэлдхэлэй хүдмэри
болшо-
л аалар абугалангажа байна.

Энэ оной майн 25 болтор бүхыдөө республика дотор үтэжүүлгэ хэжэ даалгаба-
ройдо. 60 процент, үбалуурини системнүүдтээ сабшалангыг уналха түсэб 50
процент, сабшалангыг шулуу боогоо сабэрлэхэ түсэб 45 процент ба харганаа бургаа-
наа сабэрлэхэ түсэб 40 процент дүүргэгдэв байна.

Тарилгын эрхим болзорнууд үнэгэрэ байбашы наань, полевой севооборотуудта,
мангаша ферме шадарай участогууд дээр тэжээлэй корпенлоууды ба олон жэлэй
эгоо тариха абадал тон хангалтаггүйгээр абажа байна гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой бюро
мэдэгдэв.

Үбнэ тэжээлэй машина эмсэгүүдэй заабарин тон эмхигүйгээр абуулагдажа
байн. Майн 25-ай мэдээлэй өнөөр, сенокосилханууды заабарилха түсэб ре-
спубликын колхозуудта мүн 17,5 процент ба мортин тармуурнууды заабарилха түсэб
13 процент дүүргэгдэв байна. Силосо шөнө түхээрэлгэнүүдые бариха ба хушмануу-
ны заабарилха хүдмэригүүд үнэгэрэ үшөө эхилдэггүй байнаар.

Малажалда тэжээлэй бата бэхи баа байгуулаха хэрэгтэ Хэмэнгын, Яруунын,
Умаршэбэрэй, Заиграйн ба Сэлэнгын аймагуудай партийна болон советска органуу-
дэй зүгшөө хамаагүйгээр хандажа байбан абадалы ВКП(б)-гэй Обкомой бюро тусгаар
мэдэгдэв байна. Эдэ, мүн бусад хэдэн аймагуудай партийна ба советска орга-
нууд болбол недона жэлэй байдалаа зохио тобиолоо хэжэ абаадгүй байна. Тинхдэ
сабшалангай газары найжаруулаха хэрэгтэ тоогоогүй дээрнээ үбнэ ногоон багаар
архан ба үбнэ хуряалтын машина эмсэгүүдэ саг соонь бэлдхэлгэй байбан аба-
дал тэжээлэй бэлдхэлгэе ухааруулаха ба сабшалангай зарим хүбине хуряангүй минн
инхэ абадалда хүргэвэн байна юм.

Республикын хүдөө ажалай Министерство болбол сабшалангай газары найжа-
руулаха абадалы, мүн хамта, үбнэ хуряалтын ба тэжээл суглуулгын бэлдхэлгэе
нэгдөө мүнөө болтор эрхилгүгэй гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой бюро тэмдэглэбэ. Үнэгэрэ
Министерствын хүтэбэрлэгэлгэ хэдаа сабшалангай газары найжаруулаха ба
нэжээл бэлдхэлгэ гэжэ МТС-үүдтэй байбан механизмууды (сенокосилханууд, тармуур-
нууд, кустаранууд, силосореканууд ба бусадые) хальбан заажа дүүрэн хэрэглэхэ
абадала боломогүй ношоролго гаргажа байха юм.

«Адуу малдаа үбнэ тэжээл ехээр бэлдхэлгэ» гэжэн майн 30-ай «Правда»
түрүү бэшгэе колхозууд ба МТС-үүдтэй партийна эхин организацинуудай сугаланууд
дээр июнини 7 болтор зүбшэн хэлсээд, үбнэ хуряалгада бэлдхэлгээр эдэ сугаланууд
дээр эзирүүлгэдэн дутагдалуудыг усадхалынь ВКП(б)-гэй айкомууды партиин
Обкомой бюро уялгаба.

Сабшалангай газары найжаруулгын абаца тухай ба үбнэ хуряалтын ба тэжээл
силосованин бэлдхэл тухай асуудалы тус тус колхоз бүрийн байдал дээр
июнини 10 болтор хаража үзэхынь ВКП(б)-гэй айкомууд ба аймгүйсэдкомуудта
тэмдэглэбэ. Инхэдэ хабарай тарилгада абадгүйгэй бүхы колхозинууды энэ хү-
дмэригдэ хадаадуулаха, сабшалангай газары найжаруулаха талаар баталгадан түсэ-
бэ сүм дүүргэхэ ба үбнэ хуряалтын бүхы машина эмсэгүүд, аса тармуурнууд ба
силосо түхээрэлгэнүүдэй бэлдхэлгэе үбнэхуряалта болтор түхээржэ дүүргэхэ хэрэг-
тэй.

«1947 ондо республикын колхозуудай үбнэхуряалгада ба тэжээлэй силосова-
нда бэлдхэлгэ, тэдэниг үнэгэрлэгэ тухай» республикын Министруудай Советэй
1947 оной майн 30-да гаргалан тогтоолой дүүргэлгэе онсо хивалта доро абахынь
партиин аймагай комитетууды Обкомой бюро уялгаба.

ВКП(б)-гэй Областной Комитетэй бюро болбол июнини 20 хүртэр тракторна
сенокосилханууд ба силосорекануудай заабары ба хальбан болхоолгы МТС-үүдтэ
дүүргэжэ, тракторна сенокосилхануудта хуряахдаа таарамжатай зохио сабшалангай
талмай тодорхойложо, үбнэ сабшалаар МТС-үүдтэ үйлдэрини даалгабаринууды
түгтоогоод, тэдэ хүдмэригүүдтэй дүүргэлгын ябасы үдэр бүри шалгажа байхынь
републнкын хүдөө ажалай Министерстводэ дуралдаба. БМАССР-эй хүдөө ажалай
Министерство болбол июнь харын турша соо 15 МТС-үүдтэй дэргэдэ машинно-сенокос-
то отрудудай эмхидхэлгэе дүүргэхэ еһотой.

Олон жэлэй үбнэ ногооной болон тэжээлэй корпенлоуудай тарилгын түсэбэ
мангаша ферме шадарай участогууд дээр ойрын үдэртэ дүүргэхэ ба үзүүлэн дүүр-
гэхэ туха шухала хэмжээнүүдые абахынь хүдөө ажалай Министерство, ВКП(б)-гэй
айкомууд ба аймгүйсэдкомууды партиин Обкомой бюро уялгаба.

Июнини 25 болтор үбнэхуряалгада, силосованида ба тэжээл бэлдхэлгэй түсэ-
бэ дүүргэгдэ МТС-үүд, колхозууд, бригаданууд, эвэнэ ба ферманүүдтэй бэлдхэлгэе
шалгад, хүдөөн абаха гүршэй шалгалта хэзээр партиин айкомууд ба аймгүйсэдко-
мууд уялгабада. МТС ба колхоз бүридэ болоһон шалгалтын дүнгүүдые аймгүйсэд-
комдо ба партиин айкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэй.

Социалистическа мурсыөө үргэвэр дэлгэрүүлгэнэй үндэһе һуури дээрэ үбнэ-
хуряалгада, тэжээлэй силосованида саг соонь бэлдхэл, амжалтатайгаар үнэгэрэхын
ба колхоз бүхэй тэжээл бэлдхэлгэ түсэбэ сүм дүүргэхын тулада бүхы колхозни-
гүүдые, МТС-үүдтэй хүдмэригүүдтэй ба хүдөө ажалай мэргэжэлтэды элсүүлхынь
ВКП(б)-гэй айкомууд ба МТС болон колхозуудай партийна эхин организацинууды
Обкомой бюро уялгаба.

Политическэ ба научна эрдэм мэдэлнүүдые дэлгэрүүлхэ талаар Бүхэсоюзна обществодо

Политическэ ба научна эрдэм мэдэлнүү-
ды дэлгэрүүлхэ талаар Бүхэсоюзна об-
ществоны Оргкомитет болбол оройнойтоо
комитетууд центруудтэ республиканыска об-
ществонууд ба отделенинүүдые байгуулаха
тулар хүдмэриг хэжэ байна. Мүнөө
Украинска, Белорусска, Киргиз-Финска,
Бурятска, Таджикска ба Грузинска ССР-
үүдтэ республиканыска оргкомитетууд
байгуулагдан ба Ленинградта, мүн Ка-
заны областной отделенинүүд байгуула-
гдэв.

ШАМДАГТЫ, НҮХЭДУУД! САГ ОШОЖОЛ БАЙНА.

Оройтуулжа тарибал ургасаяа хүлдэхөөхэ аюултайбшуу

АЙМАГУУДАЙ МУРЫСӨӨН

Хабарай тарилгын ябаса тухай
БМАССР-эй хүдөө ажалай
Министерствын мэдээн
1947 оной июнини 1.

Эзлэн нуури	Аймагууд	Хабарай бүхы түсэб мүлүнүүдтэ (проценттэй)
1	Хорини	83,3
2	Сэлэнгын	82,2
3	Яруунын	82,2
4	Иволгын	81,9
5	Хэзэнгын	81,1
6	Кабанскын	80,6
7	Зэлын	80,0
8	Закаменай	79,6
9	Байкало Кударын	79,1
10	Тунхэнэй	78,0
11	Кяхтын	73,7
12	Кударын	72,9
13	Торини	72,2
14	Мухаршэбэрэй	70,7
15	Бичурын	69,7
16	Прибайкальска	68,7
17	Тарбагатайн	67,3
18	Курумжанын	65,4
19	Заиграйн	65,2
20	Баргажанын	62,7
Хамта		73,9

Цырен Дамбаевай бригада

Унгарһан 1946 ондо Кударын аймагай
Ехэ-Кударын МТС-эй нүхэр Цырен Дам-
баевай тракторна бригадынхид Ранжуровай
нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдмэри-
гүүдтэ жэлэйнгээ түсэбэе трактор бү-
хэһөөр 363 процент дүүргэжэ, республика
сөөгтө алдар солото трактористнуудай
тоодо ороһосон байгаа. Мүнөө жэлдэ
Цыренэй бригадынхид ажал хүдмэри
дээрэ бүри ехэ амжалта гуйлахаар ха-
раална. Энэ бригадынхид ВКП(б)-гэй
ЦК-гэй февральска Пленумей түүхэтэ
тогтоолоор табигдан агууехэ зорилго-
тууды бэсүүдхын т'өө шонгыһын 150
гектар газарай талмай дээрнээ га бүтэ-
нэй 20 центнер таряа хуряаха, «СХТЗ»
трактор бүхэһөөр эвэлэн хахалалгада
оруулан, 1000 гектар элдүүрлэхэ, 10
процент горюч арбылха гэһэн социалист-
ическэ уялта абаһан байгаа.

164 гектарта дисковани, 221 гектарта
артын борнойго хэһэн, 313 гектар
тариһан байна.
Майн 25-ай мэдээгээр, нүхэр Дамба-
евай тракторна бригадынхид хабарай та-
рилгын үдэлгэ тракторна хүдмэригүн
түсэбэ 189 процент дүүргэбэ. Тэрэн-
тэй хамта 412 килограмм горюч арби-
лаа.
Бригадын коммунистууд ба комсомо-
луд трактористнуудай дунда агитацион-
но-инитини хүдмэри найнаар абуула.
Тариалгын эхилгэнээ хойшэ 9 «дай-
шалхы хуудан» гаргада. Үдэр бүри
нүн хүдмэригүн хүн показателгэ
доска дээрэ бэшгэдэг байна. Тракторист
комсомолен Николай Хутаков гэһэ тра-
ктористнууд ба прицепшүүдтэ газетэ,
журналнууды Үдэр бүри алталгүй унша-
жа үгдэг байха юм.
Трактористнууд-коммунистууд хүдэр
Лашажал Гумилгов, Пурбэ Чагдуров,
Чаглар Гумилгов гэһэн жэмжэтэ най-
наар хүдмэригүнэйнгөө ашаар, халаа-
нарта культивани, 117 гектарта агитаци-

хүртэр дүүргэдэг болоо. Мүн тракторист-
нууд-комсомоленууд Николой Хутаков,
Гомбопырен Намсараев гэһэн үндэр бү-
гээсэтэ ажалай Үдэр бүри жэмжэ хариула.
Тус бригадын бригадир нүхэр Дамбаев
трактористнуудай ба прицепшүүдтэй
МТС-үүдтэй тракторна бригадануудай дун-
да түрүү һуури ээлжэ абаһа.
—Абаһан уялануудта хэрэг дээрнэй
дүүргэхын хойноһоо бүхы хүсэ шалгажа
эсүүлэн табилга. Хэдхэн үгөө хоһонь
саарһан дээрэ бэһэ, харин үдэр хэрэг
дээрэ абаһы хариултаба,— гэжэ нүхэр
Дамбаев ойтгоһон хөөрөв.
Б. Дамбаев,
(«Б. М. Унэн» газетын кор-
респондент).

Хара-Жалгын поли дээрэ

Нарһата-Толгой, Дабатын-Ара, Хара-
Жалгата, Хара-Унаһай-Ара—эдэ бүхы унгар-
лэй байхан үрэн талмайнууд «Улаан-
Оронго» колхозой тарилгын полинууд боло-
но. Хэһэн шонһон ехэ ашаг олоо үгэхэ,
ялтарма таряа ургуулаха талмайнууд гэ-
шөөр
«Улаан-Оронго» артелин членүүд энэ
жэлдэ ороһонго культурануудай бүхы та-
рилга дээрнээ га бүриһөө 54 пүтэ ур-
гаса хуряахадни гэжэ лаб шайлана.
Урда сэгтэ анзаһаар элдүүрлэгдэггүй
энэ талмайнууд бороһон бүтэриһөөрөө
бэһэ шэмжэ, сохор моринтой өһөндэл
шонги хаа-ялагүй соорхойнууд болон,
хүн зонһы харагдахалгүй дуһин хоолой
лайда байгаа болой. Тэрэ үедэ бутархай
үмсын ажалтай үгтэй таряажад бая-
шуудта түрндэжэ, тохотой ээргын га-
зары ой модон, һөөг бургааһан соотуур
бэлдэжэ олодо, тэрэнээ хара хүднээ
ахдажа, модон анзаһанай хүсөөр мэлгэн
болбосооруулжа, хоол тэжээлдэ хааншы
хүрэхгүйгэй таба-арбан мүн таряа хуряа-
хад саг байншыншын «Улаан-Оронго»
хидэ ходохо хандажа байха юм.
Мүнөө эдэ полинууд дээгүүр колхозой
таряажаалай табан бригаданууд, Саян-
тын машинно-тракторна станциин арбан
хоёр тракторнууд мурсысэй хүдмэригүүд
байна.
Хара-Жалгын баруун хажууд таряан-
аалай хөөрхон бригадын поли байна.
Газарын нэгэ бага үсүүр, хатуу ха-
бэртэй. Эндэ колхозой түрүү бригада хү-

дмэригүүд Бригадирын Балжинни-
Будаев юм. Бригадандэ 6 пүтэ, 3 бор-
ной, 2 селкэ, 26 морид хүдмэригүүд
Энэ бригаданда хүдмэригүн эбтэй эмхи-
лэй абаһа, Жаяг зарһан найнтай, хүн
бүхэн үдэрлэгэн 0,60 гектарыг үзүүлэн
дүүргэнэ. Энэ хэдаа түрүү һуурига ала-
дахалгүй бригад байһынь ажал дээрэ-
нэнь баталаар.
—Тракторнууд эгэл туһална. Сэһын
хэлхэжэ, моринтай гиншөө һайн бэшэ,
монгол морид бин. Тибшөө, МТС-тэ
найджархотой буузагүйгин. Манай бри-
гада 145 га морей тариха түсэбэ майн
10-да үзүүлэн дүүргэв,— гэжэ Балжин-
ни Будаев хэлэнэ.
—Колхозинуудай ажалы амяар амяар
райнэй эмхидхэлгэ гэһэ хүдмэригүн ша-
нары найжаруулаха, ажалтай бүтээсэ дээ-
шлүүлэхэ, шаагадамал арга байна,— гэ-
жэ бригадир өөрынгөө хөөрөө үргэлжэ-
лүүлэнэ.—Би үгөөгүүр бодожэ шүүшэн
бүхэндэ 0,60 гектарынь хэмжэжэ үгтэв,
үзэнэ болохоо хүдмэригүн тушажа
абаһаб. Тарилгын түрүүшын үдэрүүдтэ
агротехникыгэ хазагайруулаха абадал га-
радаг байгаа һэн. Тэд, муугаар хаха-
лалгадтай хатуугаар төмсөжэ, мүнөө тэ-
рэ абадал огто усадлагдаа,— гэжэ.
Энэ бригаданда хүн бүхэн үнэн сэлхэ-
лээрэ оролдон, бүхы хаба шалгаараа
хүдмэригүнэ. Тэдэнэрэй үдэдэ Доржи
Забханов эвэнэ социалистическэ мур-
сысэй түрүүдэ. Арбан долоотой Доржи

Забханов өөрөө өгсөл залуухан ажаһы-
шан юм. Моридойгоо тарган, анзаһа-
найнтаа хурса дээрнээ, 18—19 селкэ-
метрэ адангүй, ямаршөө залһар хэһэн-
гүйгээр халаһа.
Комсомолен Забханов болбол аймагай
залуушуудай үүсхэн мурсысөөдэ оро-
соходо, полевой хүдмэригүн сезон соо
15,51 гектар хахалха гэһэн ком-
сомоленуудта үгтэв.— гэжэ Балжинни
Будаев хэлэнэ.
Энэ хубуун 24 га хахалаад, ВЛКСМ-эй
айкомой Хүндэтгэлэй Доскада бэшгэдэ.
Мүн хоёрхой эвэнэвөөр Лашипырен Цы-
ренов 26 га хахала.
Селкэһөн Цыден Балжир Будаев сол-
бон сойгойгоо хамгаална. Энэ коммунист,
Эсэгэ ороно ажалтанууд агууехэ дайндэ
габадалсажа, хамгыгэ үзэһэн, халуун
шулуу долоһон хүн байха юм. Дайндэ
үнэн сэхээр абажа, колхоздо бусажа
эрэд, үндэр болон ургасын түсэб хүд-
нээ ахдажа хүдмэригүүд абаһан хубуу-
ды харахда ямар гоё һайтам да!
Балжинни Будаевай хүтэбэригүүдтэй
таряажаалай хоёрхой бригада тобир
тарган моридооро, ажалтай эмхидхэл ба
жаяг зарһамаараа, гүнзэгы хахалагча-
ра, бүтээсэтэ эхэ ажаалаара бусад бри-
галануудна онсо илгаржа. Агууехэ Ок-
тябрьска Социалистическэ революциин
XXX жэлэй ойн хүндэтгэлдэ абаһан өһөн-
длгэе уяланууды армунаар дүүргэжэ
байна.
Б. Дансорово,
(«Б. М. Унэн» газетын кор-
респондент).

Танай урйалы хулеэжэ абанабди

Хүндэтэ нүхэр Козлов!
«Бурят-Монголой Унэн» ба «Бурят-
Монголынскэ Правда» газетэнүүдээр дам-
жуулан танай бэшгэе абад, тарихынь
эхэ анхаралайгаар уншажа, танай хүтэ-
бэригүүдтэ тракторна бригадын хүдмэри-
гүүдтэй танилсаһан байна. Сэргэй һүн-
лэй табалжархай хоёрхой жэлдэ Үдэр
ургаса хуряалтын түлээ эдэбхитэйгээр
халаһа зүб зам бариха ябанж гэһэн.

(Курбын МТС-эй 7-дохин тракторна бригадын бригадир
С. В. Козловто Саянтын МТС-эй 1-дэхин тракторна
бригадын бригадир, БМАССР-эй Верховно Советэй
депутат Б. С. Дымбрыловэй харюу бэшгэ).

Та болбол бидэнэрэй гол зоригтэ боло-
хо—үндэр ургаса хуряаха хэрэгтэ шу-
хала анхарала табижа. Гүнзэгыгээр ха-
лахала, бүхы хүдмэригүн бэлдэрнууды
саг соонь үнэгэрэхэ, үрнэ тариха нор-
мы сэлхэ, үрнэ гүнзэгыгээр буулгаха
—эдэ бүхы түрүү агротехникы зүбөөр са-
хихала зүб зам бариха ябанж гэһэн.
Имэ һайн дунгууды бригада «ЦХН»
туялаха байна гэжэ Та тон зүб бодот.
Машинно-тракторна станци бүхэлдэ
эвэнэнь тухайла дурэн арга нүхэл
гүшэ гүшэ. Энээн тухай нүхэд Норбоекэй
(Селенуумын МТС), Чагдуровай (Саянтын
МТС), Поповой (Жиримскэ МТС), Ивал-
ерой (Хойхолойн МТС), Полкомпной
(Тимлэйскэ МТС), Дамбаевай (Ехэ Буда-
ев МТС) ба бусад бригадануудай ам-
жалтанууд гэршэлжэ үгэнэ. Амжалтанууд

хэдаа бүхыдөө өһөнһөөнмай, манай хү-
сэлһөө дундылаха байна. Үблэдэ маши-
ннуудай заабарилгын үдэ, мүн зундаа
колхозно полинууд дээрэ еһотой гэгшээр
лэ хүдмэригүүд хэрэгтэй болоно.
Бидэнэрэй мүнөө ямараар хүдмэриг-
үүд байһан тухай Та асуунат. Түсэбэ
агротехникескэ болзор соо дүүргэхын тү-
лээ бүхы хаба шадлаа гамнангүй ажал-
ланабди гэжэ хэлэхэ байнаб. Бидэнэр,
мүн баһа Таанар шонги таряанажаалай
бригадын баян ургаса хуряаха хэрэгтэ
бүхы хүсөөр нэгэн навалтайгаар ту-
шааланабди. Пожда гарахынгаа урда тэ-
социалистическэ мурсысөөдэ ороһосоодо
манай бригада колхозно трактор бүхэһөө
1000 гектар элдүүрлэхэ, 150 гектарнаа
га бүригэй 22 центнер, үзэгшэ таамайгаа
ургаса хуряаха гүрнэй түсэбэ дүүргэ-
нээр таряа хуряаха уялта абаһа һэмди.
Манай коллектив эбтэй, эдэбхитэй
юм гэжэ хэлэхэ байнаб. Булдадаа—тра-
ктористнуудна эхилдэ, горюч, үһа үрнэ
зэмшэд хүртээрэ стахановскаар ажалла-

даг юм. Манай тракторнууд түхэрэн
сүдхэ соо байнгүйгээр хүдмэригүүдэд.
Бидэнэр һүнлэй үдэ МТС-һээ нилээгүй
хөлөхон газарта хүдмэригүнэбди. Төн-
бөө, 56 наһатай Арсалян Бимбаев
гэгшэ машиннууды горюч ба тоһоор
таһалгаргагүйгээр хангана.
Минни бригадын бүхы членүүд имээр
хүдмэригүүд юм. Энэ эбтэй ба шөн
зоригтэ ажал хэдаа амжалтанууды
шишмэхэдэ байна. Хабарай полевой бүхы
үзүүлэриг түсэбүүдэ нилээдгүй үзүл-
лэн дүүргэбди. Бригада болбол трактор-
на хүдмэригүүдтэй жэлэй түсэбэ майн
28-да 84,5 процент дүүргэнэ ба үс-
лоной трактор бүхэһөөр эвэлэн сахалча-
гада оруулан, 219 гектар элдүүрлэн
байна. Бидэнэр 20—24 сантиметр гүн-
зэгыгээр хахалгад туримтайбди. Муугаар
хүдмэригүүд гэжэ колхозинууд мэлдэ
хэлэгүй.
Бидэнэр, танай бэшгэе бригалангаа
суглаан дээрэ байртайгаар зүбшэн хэл-
сээд, социалистическэ мурсысөөдэ үрлэн

уряалтын хүдсэн абаха гэжэ нэгэн
туугаар шиндэбди. Бидэнэр өһөндлгөө
абаһан уяланууды дүүргэхын, полевой
бүхы хүдмэригүүдтэ агротехникескэ
үндэр дээлэ хэмжээндэ үнэгэрэхын ба
элдүүрлэгэн бүхы полинууд дээрнээр
үндэр ургаса хуряалтын үлээ эршэтэй-
гээр төмсөжэ байнабди. Энэһынэ ВКП(б)-
гэй ЦК-гэй февральска пленумей тог-
тоол бидэнэрһээ эршэ гэжэ.
Таанартай мурсысэд байхдаа, бидэнэр
өһөндлгөө уяланууды дүүргэхын тү-
лээ үшөө һайнаар төмсөжэ байнабди. Сэ-
ргэй һүнлэй табалжархай хоёрхой жэл-
дэй социалистическэ мурсысөөдэ түрүү
эргэһэ алахалгүй, өөрынгөө бригатын
адалы дээрэ ба бидэнэр барихаб гэжэ
бодонот.
Тракторна ондоо бүхы бригаланууд со-
циалистическэ мурсысөөдэ ороһосоо бээ
гэгжэ би наһанба. Нүхэд Дамбаев, По-
ловошин, Чагдуров, Норбоек, Попов, Ив-
анов ба бусад өһөндлгөө хүдмэригүн
лүб дүршэлы андалан, республикын
мурсысөн бригадануудай дунда ороһоо
наань, ехэ һайн байгаа.
Танда нүхэрэй халуун мэнды
хүргэжэ Б. С. ДЫМБРЫЛОВ,
Саянтын МТС-эй нэгдэхин
бригадын бригадир,
БМАССР-эй Верховно Советэй
депутат.

УЛСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Италида болохо байгса правительственин кризис

Италийн бэлтгэл байгса, правительственин кризис дээр төсөлжээ. Уг үргэлжлэл байна. Энэний бич болохон ба дэлгэрчлэлийнх нь эх болжирхолтой, эдэ кризисүүд болбо гавсаханшье Италиа бэш, абажа ба дэлгэрж байсан демократиин хүсвүүдий ба реакциин хүсвүүдий хоорондох төсөлжээ бүхэлдээ үзэгдэнэ.

Майн 13-а Де Гаспери кабинетын туслаахаа буунахай тухай республикийн президентэй мэдүүлэйн байгаа. Баруунд, реакционно эгээрүүмье правительствода хабаадуула хэдэлгэ гаргаанайгаа түлээ социалистуудий талаагаа шүүмжлэхтэйхэн ушараар шалтагаан барьжа, Де Гаспери туслаахаа бууха тухайда мэдүүлэйн байха юм.

Төд, энэ хэрэг үндсөө социалистууд шүүмжлэл дээрнээ болохон бэш. Де Гаспери энэ кризисыг харж Унхнээ хойшо болохжэ байхан юм. Бүри явъярь соо энэ хүн правительствы баруун талд гэжэ шалжүүлэн, тэрэннээ коммунистуудыг зайлуулын хэдэлгэ гаргаа бээд. Төд, энэ хэлэлхэнг тинхээ бүтөөгүй бэн. Мүнөө тэрэ хэдэлгээ дахин дагала гэжэ.

Италиа хүшэр хүндэ экономическа бэрхшээлүүдэй тогтохо байгаа ороно бэйлэл соо дүрсалгаха собитнууд болохо байна. Энэ орон соо юмэ үнэтэй болоо. Мүнөөн шимгарта, инфляциин амур бич болоо, худалчарин реалыта хүлээн унана, сүлжмэрийгидэлгэ улам ургаа. Эгээр нигэ байлал энэ орон соо бич болохтой. Андел соо, зүүнэй этгээдүүдэй баалагтаар правительство болбо ороннэ экономическа талаар нэртэн дайжаруула програма абхайн байна. Юмнээй үр сөн дээшлэлтэй, хонжлоо байсаалтай төсгэжэ талаар яаралтай хэмжээндүү, мунгыг стабилизацияла талаар хэмжээндүү, энэ програма соо харгалдагдан байгаа. Орон соохи болон хэвчлэн саанаахи реакци энэ програмыг бөөлүүлжэ хүсэлгүй байгаа.

Экономическы нэртэн дайжаруула зорилготой хэмжээ-абуулануула наад хэжэ байгаа, шангуудыг бэрхшээлүүдмье бич болон, тэрэгээрэ демократическа партиануудай нэр түрмэ бузарлан, өөдөлхөгөө позицияныг бэхжүүлжэ эрмэлзлэгтэй тодоолын реакци экономическа бэрхшээлүүдмье усадхаха хэрэгсэлгүй байгаа. Мүн Италиа тохөөдлөн бэрхшээлүүдмье харагдан, тэрэннэ өөрчлөгөө экономическа ба политическа хингалга соо абха хүсэлтэй гэдэлгэн хүсэнүүмье, италианска экономическы нэртэн дайжаруула абадал мүн лэ хангалтай.

Тингэ болохоороо Итали ямар замаар саанаа хүгжээхэ өнөөдэй. — ажалшалай агаар түбнэ хараагтаа абалсан мүнөөдэй бэрхшээлүүдмье демократическа үндэснүүр дээрэ усадхаха замаар гү, али банкнүүд, трестнүүд болон тэвэрэрэй хилэн саанаахи үмөөргөдөг агаар тулалта хитмэлүүдмье англичин хүсүүн дээрэ, ажалшалай хүсүүн дээрэ энэ бэрхшээлүүдмье усадхаха замаар хүгжээхэ өнөөдэй мүн асуудал тус кризисий үнэтнэ бүхүндэ төлбөрдөн байна.

Итали Холбоото Штатууднаа урхаламжа абахайн талаа өөрчлөгөө правительствы баруун талд гэжэ шалжүүлжэ баатай гэжэ американска хэлбэл, элдэ дагалтгүй бөөшлөн байна. Мүн баруунд италианска хэлбэл болбо өөрчлөгөө эгээрнээ «Холбоото Штатуудай эрижэ байгаа найтуулануудыг хангаха гэжэ гү, али правительствы демократическа элементүүдмье зайлуулаха хэрэгтэй гэжэ бэйжэ шуудалхан байна.

Тингээ, тингэ юмэ хэжэ гэжэ тэмэ болон б.ш. Социалистууд ба коммунистууд агаар 9 миллион хунгалтан

агаар парламента хунгалтан байха юм бэнэрэй позиция орон соо бага бэйжэ байн. Гэхтэй хамта христианска демократууд өөдөлхөгөө нүдэлгэе гэжэ байна. Үлгэрлэе оной ноёрда болохон мундэпальна хунгалтанууд дээрэ христианска демократууд болбо нилсэжэ хунгалтанууд дээрэ абайан голосуудыгаа 50 процент шадууныг гэрэн байгаа.

Мүнөө христианска демократууд болбо правительствода социалистууд ба коммунистуудыг зайлуулын зорилготойгоор хээр арга хөргөө бэдэрнэ гэхтэй хамта, социалистическэ партинаа тэвэрэн холдолоно ривержуудай группа, — сарагачоо-дуу христианска демократууд хээр тулалта. Төд, христианска демократуудай ба сарагачоо-дуудай азалын позиция дээрнэ «центрунхидэй ба зүүнхидэй» кабинетид байгуула гэжэ оролгонон Шитти гэгшын оролдогто бүтээгүд.

Де Гаспери болбо гурбанпартийна правительствыг байгуула бүхы хэдэлгэе таабуулан кабинет байтуугыг дахин өөрчлөгөө гарта абажа шадла, гэхтэй хамта, тэрэ талаа гансаргийн правительство байгуулыг сохон оролдохо байна. Төд, нигэ правительствын бүтэ бэшэ байха тухайдн хэлээшье яаха болоо. Де Гаспери өхөөжлээ карши гүрэнэй тулалдамжада найденэ гэжэ ха. Тингээ-бөшье, хүсэл зоригөө газар талааа ардта бааххаа явакы найн юмнээ асаргалгүй гэжэ бүлүүлэй жэлүүдэй дүй дүршэл харгуула. Нигэ ябалал болбо дотоолын политическэ бэрхшээлүүдмье экономическа бэрхшээлүүдтэ нэмжэ байн.

Де Гаспериин маневрүүд болбо реакци тулалдамж мүн болохо байтүг гэрэнэй хүтэлбэрлэлгэ христианска демократуудай партиин болото шүүр шарынь улам тодоор харуула.

Британска политика тохөөдлөн бэрхшээлүүд

Наяхан англиска ультра-консервативна «Дейли Мейл» гэжэ газеттэ «долларууд аринууд» гэжэ нийн гаргалтай түрүү бэйлэл гарба. Энэ статья агаарнагаашье гэдэлгэ, удхынгаашье талаар жэтэйшгөөр статья юм. Тэрэнэй аялант боогол билдэгуушын аялгалтай. Абага Сам тухайга «хэтэржэ гаралан амита» гэжэ болжог байхан торинуудай омог өхөрүү зэмлэг яашоо гэжэб. Мүнөө энэ абага Саман хүндэ хэтэй «кузен» болонхой. Нанго-новооско зайн сөрөгүүдэй нүгүлээр Англичин эзлэлнээ алин позиция мүнөө Холбоото Штатуудай эзэлжэ байханда худалда барлганааа адэ газетанүүд эхтэрхы өхөөр хүкшнэ.

«Дейли Мейл» газетин энэ бүтүүлгэ биддугу аашаа тус газетин хүсэлүүдмье хараад үзэбэл ойлогтой болоо. Төд, энэниин ойлогтой явакы юмнэ Ун. Юүб гэхээ Англича хаяад долларууд хэрэгтэй болоо байна. Энэний урда тэрэ абайан долларууд хаямжа дүүрхэхээ байна. Тингээ Холбоото Штатууд болбо үшөө долларуудыг үрхэ өнөөдэй — Ун наа, «тэрэ саанаа Усөөн» шэрэ рилогуудыг тулжа шадатгүйн гэжэ «Дейли Мейл» тоолоо.

Төд, энэгээр дүрэнэ бэш. «Трумвай доктрина», Грешид ба Туринтэ «тулалдамжа» олгонодо аляар Баруун Европийнхэ гүрэнүүдтэ урхаламжатуудмье үрлөөр тайха түсэб хэдээ Англича шонэ шонэ долларуудыг үрхэхөө гадна, Англичин позиция бэхжүүлжэ экономическа ба политическа ушар байдалуудыг Европод байгуула гэжэ энэ ривер газет найлана.

Нэгэ умарай байгаагүй наа, «Дейли Мейл» газетин хүсэл зориг тухай натууланшгүй байха болохо нэн. Маргеттэ болохо байгаа лейбористүүдэй конференци зоруулагдан гаргаданэ

«картүүдээ стол дээр гарга» гэжөн «ангисоветска шууцата брошюра соо «Трумвай доктрина» тухай хэлэгдэнэ. Энэ брошюра Дэлхон гэгшэ зүбшөө баталан байха юм. Тэрэ Дэлхон лейбористүүдэй правительствода финансуудай Министрин туслааме дажа байла. Тингэ болохоор энэ документ соо «Трумвай доктрина» тухай улам түсэгтгөөр хэлэгдэнэ. Энэ брошюрын загорууд, мүн лэ «Дейли Мейл» адалар «Трумвай доктрина» хээр найжажа, тэрэ болбо Англиче мхарлаван байдалаа татаха гаргаха бээ гэжэ хаяха зуураа, мүн энэ «доктрина» бээүүдгэдэ юм нэгэн эгшгэл Ун байна гэжэ хээр гашуудан хэлэгдэжэ бэшэнэ.

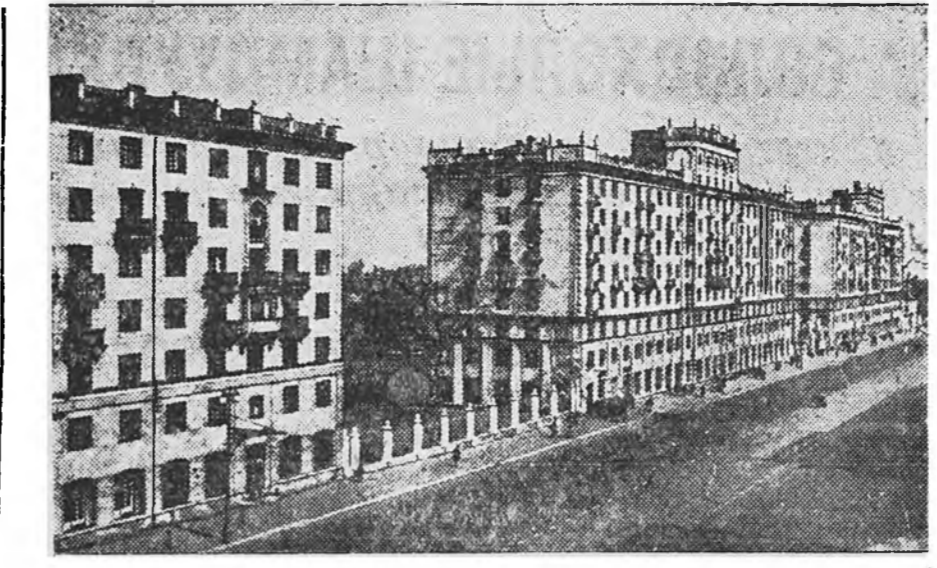
Лейбористка документ соо американска «тулалдамжа» найдан найдалгауу олоношг юмэн тухай хэлэнэ гэжэ. Лейбористка өгөрүүд болбо Англичин экономическа позицияг төмөрлө ороод байна, Англи мхарлаван байдала ороод байна, тэрэнэй абуулажа байгаа империалистическэ политикын тэрэнэй хүсэндэ дагдалаггүй политика мүн болоо гэжэ мэдэрхэдэ, адэ өгөрүүд болбо американска ханшуудай тулалдамжа тунгшэн тэрэ позицияг үрлэжүүлжэ ханшаатай гэрэн мэдүүлгэ болоо.

Маргеттэ гэдэлгэн политика тухай булалдамж хөөрлөдөн үшөө бөөдүүд, хонжолоо болоо байна. Гэбшье, Англичин экономическа байдал зүбшөн хэлсэгдэжэ байна. Энэ байдал найн бэш, американска урхаламжа дуунажа халахаа байна, долларууд Ун, экспортга програма тааламжтай, импорт хөргөө байна. Англи болбо хөөр юмнэ, — нэгэ наа түүхэй ад харин гүрэннэ асаргалгыг хөргөө, угы наа энэ-хөөр асаргалгыг хөргөө — энэ хөөрэй нэгэ шөлхэ баатай болоо байна. Төд түүхэй ад асаргалгыг хөргөө наа худалчарингидэлгэ бич болохо, эдэ-хөөр асаргалгыг хөргөө наа үзэхэдэ хүрэхэ. Англи эгээр-хөөр таллар тэрэ саанаа Хэсүү байдалтай болоо байна.

Эдэ бэрхшээлүүдтэй шалтагаанын юмнэ бэ? Дайн сэрэгшье Англичин нуларанг гарганаар тэрэнэй байлал юрхын дээрэ харгалдана. «Өөрчлөгөө капиталовложин халахыг гэдэлгэн Англи болбо худалда-найманайга болон финансова позицияныг адалан байна. Дайнэй бүри урда тэрэ Англичин худалда-найман гаргаа оруулга, худалда-найманайга бэлэнэ заабал эдэбэй багатай байдаг нэн. Хэрбээ урхын худалда-найманайга бэлэнэй дефинит худалда-найманайга таллар далайн шэрлэгдэ, хэлхын саада тэрэ халагачагдан эврийн гүрэннээгээ, банкиско ажал-абуулахаа гэхэ мэтшэн энэ оронон олоор бүтээгдэгэ байлал, харин мүнөө тингэ олоношг угы болон байха юм. Экспортны үрлэхээ хэрэгтэй нэн. Төд, хэрэгсэгдэжэ байгаа эдэ-хөөр ба чүүхэй эдье тингэ өхөөр харин ороуулаха асарха шууха болоо байхаа, нигэжэ үрлэхэхэнэ дамы бэлэн хилаар бэш.

Төд, бага олоо юмэн өндэ байлсаха юм. Ажалүйлбэрнэ үрлэхэхэ болон экспортны дэлгэрүүлжэ политика, финансуудыг гуримтай болгоо процесс — бүхы үзүү гаршануудыг өнд хөргөөхэ ярича. Дайн сэрэг дүрбээ, агрессор бутэ сөхлөдөн халагачаа, тингээ бүү зэбсэгтэ эхэ хэрэгсэл байнгүй. Тингээшье, Англичин болжодэй 25 процентнэ бүү зэбсэгжэлжэ гаргалдамжа, бүү зэбсэгжэлжэ 900 миллион фунт стерлинг болгогдон байха юм. Англи болбо дэлхэйн элбэ газарнуудта угаа эхэ зэбсэгтэ хүсэнүүдмье баржа байдаг. Британска валог түлгшлэгэй оруулан мундэн хайлаа өмөгт байхын энээн дээрнээ элбэ болоо.

Я. ВИНТОВ.

Москва. Эхэ Калужская үйлсэдэ. З. Евзерихинэй фото (ТАСС-эй фотохронно).

Харюусалгагүй худалчарин үрэ

Закаменай аймагай бүхы хургуулинуудта экзамен барилга ба шалгалтанууд үргэлжэ дээрэ эхилэн байна. Шалгалтын түрүүлшын үдэрүүдтэ Санагын 7 жэлэй хургуулиин директорын нүхэр Лаврентьев 4,5 ба 6-дахн классуудай 26 хургалтай ороо хэлээр шалгалта орожо бутатаа муу бэш үрэ харуулан байна. Энэ хада ороо хэлтэй багша нүхэр Р. Кузкоагай оролдоотогээр худалчаринна харуула.

Мүн Хужарай 7 жэлэй хургуулиа экзамен барилга түрүүлшын үдэрүүдтэ хангалтатагээр үнэртэгдэжэ байха юм.

Тингэ гэдэ, Цакирай 7 жэлэй хургуулиа (директорын нүхэр Хингелов) түрүүлшын үдэрүүдтэй шалгалтын дун тон хангалтагүй байба. Энэ хургуулиин 4-

дахн классай 20 хургалтайд 11-нинь, 7-дохн классай 12 хургалтайд 3-нинь шалгалта дээрэ ороо хэлээр унаба. Энэний шалгалтаа хадаа 4-дахн классай багша нүхэр В. Карнакова, 7-дохн классай багша В. Косых гэгшдэй заалтын практикада өдө тэдгээр ханхаа ябадалыг усадхаа шадатгүй ба мүн өөдөлхөгөө муугаар худалчаринна далахын зорилгоор буралсалтай шэлэй турша соо хургалтайд ойлогсоо сэгнэлтэ үгэхэдэ, тэрэннэ өхөөр дээшлүүлжэ, нүдэ дадалха ябадалыг гарган ушар болоо. Гадна, хургалтайд жаг заршамыг байнаар турша шадатгүй ба мүн экзамен ба шалгалтаа эртнээ өнотой найнаар бэлэхжэ шадатгүй байшо.

Б. Шонон.

Нуралсалай шэнэ жэлдэ найнаар бэлэхэнэ

Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда хургуули болбо 1947—1948 онуудай нуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэхэхэ талаар бага бэш худалчарин абуулаа.

Тус хургуулиин бэлэхэхэй ба табатада классуудта ороо өнотой хүтэлгэй тоо бүрдхэ абажа дүгэрлэгэ. Мүн энэ хургуулиа эрхэ шэлэй тулгшын үе соо хөрлөгдэхэ 800 кубометр түлээн гүйсэд бэлэхдэгдэ, мүнөө тэрэ хургуулиин газар оруулагдажа байна.

Хургуулиин байшануудта ба багшанарай байрануудта юрын жажэ заабаар хэдхэ өнотой нэн. Төд, тэрэндэ хэрэгтэй материалууд гүйсэд бэлэхдэгдэхэй хургуулиин директор нүхэр Н. Ринчөөвэ зунай кашкулай эхлэмсээр энэ заабаар хажэ июлин 1-дэ хургуулиа шэнэ жэлдэ гүйсэд бэлэн болгохоор хараална бэн — гэжэ мэдүүлнэ.

Сэлэнгын МТС-эй директор нүхэр А. Кузьмин ба механикаторуудай хургуулиин директор нүхэр Хайдаров гэгшд хургуулиа найнаар анхарааа тагнал байна. Тэднэр, хургуулиа шүргэ хашаа барихын тула 17 автомашина карбинга асаржа үгшөн байна. Мүн тэршөөд Стальной нэрэмжэ колхоз (правленин түрүүлшэ нүхэр Н. Бадмаев) ба түрэлхид бага бэш тулалдамжа хургуулиа үзүүлнэ. Тэднэр болбо түлээ залба шөг бага мэдэгшээдй кружогтой оролдалсаа мүнөөшье мүн лэ хургажа байна. Энэ колхоздо үзэгдэ хургажа нуралсал эхилхэннэ хургалтаргагүй абуулагдажа байха.

Л. Ринчөөвэ.

Республиканска радио- дамжуулгын программа июнин 3.

7.00—Радиотимэ үрлэл. 7.20—Бүтүүлэй мэдээсэлүүд. 7.45—Украинска дуун. 8.00—«Бурят-Монгольская Правда» ба «Бурят-Монголой Унэн» газетүүднээ материалууд. 8.35—8.58—Композитор Захаровай концертедэ Пятницкын нэрэмжэтэ хор дуулаха. 17.00—Бурят-монгол хэлэн дээрэ үхлэгүүдтэ зоруулан литературла дамжуулаха. Цокто Номтоговой «Унэн» гэжэ раскэв. 17.15—17.28—Үлбүүлтэ зоруулан концерт. 19.00—Хүгжэм. 19.15—ТАСС-эй материалууд. 19.30—Композит. 20.00—М. П. Калининэй наба бараанаа хойшо нэгэ жэлэй ойдо зоруулагдан «Большевистскэ парти ба советскэ гүрэнэй гүйхамшатга ажал абуулаха» гэжэн статья. 20.25—М. П. Калининэй тулалсаада зоруулан литературна дамжуулаха. 20.45—Орд композиторуудай симфоническа хүтжэм. 21.00—Бурят-монгол хэлэн дээрэ колхознигуудта зоруулагдан дамжуулга гэдэлгэ: «Нийтлэг газар гэжэ колхозуудтай байлтай ба хүснэй үндэсн мүн» гэжэн статья. 21.15—Хүгжэм. 21.20—21.30—Бүтүүлэй мэдээсэлүүд.

„ПРОГРЕСС“
«Нүүшын табар».

„ЭРДЭМ“
«Сестра өгө дээрцөгөг».

Республикнэй заочн дунда хургуулиин хургалтайд ан- харалда.

5-10 классуудта хургалтайд дунда экзаменационно сессии июнин 6-наа июлин 6 хүртэр үнэртэгдэнэ. Сессид эргэжэ тайланхай кангалман гарган тухай справка бээдэ абажа эхлэ өнотой.

Городо гэр байрн управлендэ бичаагтар, тусбалагын тагаар найчальник, модошо дархашуула, лөөшөншад, штукатурицигууд, түмшөр дархашуула ба хара худалчаринишад хэргэглэгдэнэ.

Энэн тухай мэдэх адреснь: ул. Сталина, № 23, телефон 3-97, горжилууправлендэ.

Транспортна машино-бүтээлгын Министерствын УЛАН-УДЫН МАШИНО-БҮТЭЭЛГЫН ТЕХНИКУМ

Нэгэдэх курсын үдэрэй ба үдэшын өдөмөнүүдтэ хургалдыг абагыг соносно.

Техникум болбо: паровоз-бүтээлгын талаар техник конструкторуудыг ба металлэ халуунаар ба хүйтээр болбосоруулаха техник нологуудыг бэлэхдэжэ гаргаха байна.

Хурха болорын: а) үдэрэй өдөлхөндэ 4 жэл, б) үдэшын өдөлхөндэ 4 жэл хада.

Техникумэй үдэрэй өдөлхөндэ 14-өө 30 шаа хүртэр, үдэшын өдөлхөндэ найман хизаарлагтайгээр, өртгэй ба эмэгтэй гражданин абаха байна. Тэднэр дунда хургуулиин 7 классын хургуулитай байха өнотой.

Техникумэй орошгодо доро дурсагдан предмдүүдээр абалгын экзаменда хабааха гэдэлгэ:

а) СССР-эй Конституцияр (сэвжээр), б) ороо хэлээр (сэвжээр) бэшгээр—диктант бэшлэл, в) тоо болдогээр (сэвжээр ба бэшгээр) 7 жэлэй хургуулинуудыг буралсалай түсбэй бүхы гол гол предмдүүдээр «5» гэжэн сэнгалтэйгээр дүгэрлэн шуурнууд, дүгэрлэжэ оруулагдажа тоолохоно хургуули дүгэрлээр хөөр жал тэрэггүй байгаа наа, экзаменон оронгүйгээр техникум абаха болон Гадна дунда хургуулинуудай 9 ба 10-дахн классуудыг дүгэрлэгшэ тунжумэй хөөрхидо курс абаха байна.

Техникумдэ орохо бологшодой Советскэ Армида татагчаа явакы дайн болзор хойшолуулагдаха юм. Энэ хоолой талаар ажалүйлбэрнэ нийн паровоз-бүтээлгын ба металлэ хүйтээр болбосоруулаха үдэрэй өдөлхөн жэлдэ хуржа байхан хургалта болбо 185-наа 260 хүтэриг хүрмэ металлэ халуунаар болбосоруулаха дэргэжэлыг шуудлаха байхан хургалта 285-наа 360 хүтэриг хүртэр стипендэр, хангалдаха байна. Техникумэй дэргэдэ столво бич.

Ондоо тээжэ өршөн хургалта хамтын байра ба унтаха дэр дээр хангалдаха юм.

Хургалта болбо хурвалангааа түлээ жэлдэ 150 хүтэриг тул байна. Энэ түлбэрнээ сэрэгэй албана ябагшадэй. Эсгэ ороноо нгалгын дайнай инваллиудай ба пенсионерүүдэй хүүгэд сүлөөлжэ байна.

Техникумдэ орохо тухай мэдүүлнүүд августын 10 хүртэр үгтэй зөгшгөтэй. Оролын экзамен августын 1-нээ 20 хүртэр үнэртэгдэнэ. Мэдүүлгүүдмье директорэй нэр дээр бэшжэ, тэрэндэ нуураар асаржа үгэхэ гү, али почтоор (казанной бэшгээр) эльгэхэ хэрэгтэй Тэрэ мэдүүлгүүдтэ: а) арзам тухай үнэмшлэлтэ (бототыон), б) гүрэн наба тэрэгшлэн үнэмшлэлтэ (бототыон), в) автобиографи, г) гүрэн фотокарточка, д) сэрэгэй албамай уялга хабаадалга тухай справка (сэрэгэй уялгчанда энэ справка хэрэгтэй), е) бэвэн алуур тухай үнэмшлэн ороуулаха абайан хэргэй — хабаруулагдаха өнотой.

Техникумдэ занятын сентябрин 1-нээ эхлэхэ.

Хургалта хэвч бэшгүүд ба документүүдмье «Улан-Удэ» гүрэн паровоз-бүтээлгын заводой 2-дохн үзэсгорт, Машино-бүтээлгын техникум, техникумай директортэ, гэжэн адресаар явуулаха хэрэгтэй. Техникумэй телефоной № 5-24.

ДИРЕКЦИ,

Инвалидуудта онсо анхарал табиха хэрэгтэй

Инвалидуудай кооперациин системэ болбо Эсгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай инвалидуудыг, мүн шэрлэжэн ажал худалчарин дээр элдэ аюула дайрдажа инамайд болон хүнүүдмье худалчарин оруулан түбхүүлжэ үргэтэй юм. Социалистическэ ажал худалчаринд шадха зэргээрэ оролсон, шонэ сталинска табанжолэй түсбэйг бэлүүдэ хэрэгтэ өдөлхөгөө бөөр хабаадагчаа гэдэн дотонд хүсэл зоригтэ дүргэлэ уялгагч. Тус системин артельнууд хала инваллидуудыг өөрчлөгөө член болон абажа, тэрэннэ ямар нэгэн худалчарингүй дүршүлгэй мэрлэжэлтэ болгоо, мүн тэднэй элүү мэдшье хамгаалга зорилготой байна.

Тингэ тула инваллидуудай кооперациин системдэ элүүр анта хүсүүдэй тоо тэднэй бүхы членүүдэй 20 процентнэ дээшлэхэ өнотой. Төд элүүр бөөтэй хүнүүд хэдээ инваллидуудыг худалчарин ямар нэгэн мэрлэжэлдэ хургаха гэдэн шэрлэжэлтэ квалификацирванна мэрлэжэлтэ байха ушартай.

Хэды тингэ болошье, мүнөө манай республикнэй инваллидуудай кооперациин системдэ инваллидуудыг ажал худалчаринд оруулан түбхүүлжэ асуудал тоог-

долотгүй, харин гэдэхэ шадгууд элүүр өнхэ хүнүүдээр дүгэрлэгдэнэ байха юм. Баримтнь май харын нэгэнэй байдалаар хараад үзэе. Республикнэй инваллидуудай кооперациин бүхы системин худалчариншадэй 43,3 процентнэ элүүр бөөтэй болоо. Тус системин артельнуудай хонжжэн дээрэ абадал үзэхэд, зарим артельнуудтэ нэгшье инвалли үнэ худалчариншадэй ба инваллиудыг худалчаринд абаха тухай асуудал табидалагшгүй байна. Жэшээлхэдэ, Баргалагч аймагай Оркиониквалын нэрэмжэтэ инваллидуудай артельдэ (түрүүлгшнэй нүхэр Аксенов) нэгшье инвалли худалчариншадгүй байха юм. Тингээ аймаг дотон ажалгүй инваллиуд олон бич. Мүн Мухарлэбэнэй аймагай «Прогресс» гэжэ инваллидуудай артельдэ худалчариншад байхан хүнүүдэй оройлоо 31 процентнэ инваллиуд болоо. Улан-Удэ городо Серовой нэрэмжэтэ артельдэ (түрүүлгшнэй нүхэр Степанов) бүхы худалчариншадэй 6 процент инваллиудыг байна. Тэршэлэн, Бабушкин городо «Байкал» гэжэ инваллидуудай артельдэ (түрүүлгшнэй нүхэр Лукоников), Клячин «Красное знамя», Улан-Удэн «Труд» болон бусад артельнуудта ху-

далчариншэ хүснэйнэ сэхэнхэ хүбинэ элүүр бөөтэй байха юм.

Төд, адэ аймагууд ба городуудар ажалгүй инваллиуд эхэ олон. Гэбшье, тэдннэ ажал худалчаринд оруулан түбхүүлжэ талаар аймагууд ба городуудай бөөсүүдэй анхарааа табидаггүй дээрнээ зарим инваллиуд ажал худалчарин бэдэржэ ябадал ушарнууд үзэгдэхэ байна.

Инваллиудай артельнуудтэй хүтэлбэрлэгшэд болбо инваллидуудыг өөрчлөгөө ажал худалчаринд оруулаха түбхүүлжэ хэн орондо, элүүр бөөтөннэ худалчаринд абажа шадха дүгэрлэгэ заншалтай. Жэшээлхэдэ, апрель нараа Серовой нэрэмжэтэ инваллиудай артельдэ худалчариншадэй 75 процентнэ элүүр бөөтэй байгаа наа, мүнөө тэдннэй худалчариншадэй 94 процентнэ элүүр бөөтэй болоо.

Республикнэй инваллидуудай кооперациин хүтэлбэрлэгшэд болбо өөдөлхөгөө системин артельнуудтэй шадмэ инваллидуудар гүйсэд хангахан тон шууха хэрэг болоо. Умарын хала инваллиудыг ажал худалчаринд оруулан түбхүүлжэ асуудал тэднэй гол үүргэн болоо гэжэ.

Д. Миронова, М. Нимаев.